

ชื่อวิทยานิพนธ์	: ศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตามแนวพระพุทธศาสนาในเขตตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้วิจัย	: พระครูสุพพิธานจันโทภาส (ณัฐวัฒน์ วงศ์คำ)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์, ดร., ศศ.บ., ศศ.ม., Ph.D. : พระมหาธีรวัฒน์ ธีรวัฒนเมธี, ดร., พธ.บ., พธ.ม., Ph.D. : ดร. อรอนงค์ วุวงศ์, ศศ.บ., ศษ.ม., Ph.D.
วันเสร็จสมบูรณ์	: ๘ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ๓) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนาในเขตตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิจัยภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก จำนวน ๑๔ รูป/คน

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนานั้น คือ การพัฒนาชีวิตให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง เป็นธรรมอยู่ในตัววิถีชีวิตที่ถูกต้องดีงามนั้น เราเรียกกันว่า มรรค เป็นของคู่กันกับหลักการอีกอย่างหนึ่ง คือ ไตรสิกขา คือ ต้องมีการฝึกฝนหรือฝึกหัด เพราะฉะนั้น การศึกษา ก็คือการฝึกฝนให้ชีวิตดำเนินไปในวิถีที่ถูกต้องดีงาม การพัฒนาคุณภาพชีวิต ของผู้สูงอายุตามหลักของภavana ๔ คือ (๑) กายภาวนา พัฒนากายหรือการฝึกอบรมกาย คือ การมีความสัมพันธ์ ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (๒) ศีลภาวนา การพัฒนาความประพฤติหรือการฝึกอบรมศีล คือ การมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูล กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม (๓) จิตตภาวนา การพัฒนาจิตหรือการฝึกอบรมจิตใจ คือ การทำจิตใจให้เจริญองงามขึ้น ในคุณธรรมความดีงาม ความเข้มแข็งมั่นคง และความเบิกบานผ่องใส (๔) ปัญญาภาวนา การพัฒนาปัญญาหรือการฝึกอบรมปัญญา คือ การเสริมสร้างความรู้ ความคิดความเข้าใจ และการหยั่งรู้ความจริงให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามสภาวะหรือตามที่มันเป็นไป

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตากพบว่า มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการดำเนินตามนโยบายของตำบลที่มีการจัดการด้วยการจัดชุดกิจกรรมต่างๆ มีความพยายามจะทำให้ครบทุกด้านเพื่อให้ได้ผลแบบองค์รวม เป็นคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ เช่น โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ กิจกรรมการเข้าวัดทำบุญ กิจกรรมการส่งเสริม

การประกอบอาชีพ เป็นต้น แต่ก็ยังไม่สามารถทำได้ผลสัมฤทธิ์เต็มประสิทธิภาพ เพราะบางกิจกรรมไม่เหมาะกับบริบทของชุมชน และไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ จึงมีการเพิ่มกระบวนการจัดกิจกรรมบางอย่างในเชิงพุทธเพิ่มเข้าไป ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตแบบองค์รวม ทั้งทางด้านกาย สังคม จิต และปัญญา

กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา ในเขตตำบล ยกกระบัตร อำเภอสามเภา จังหวัดตาก พบว่า การดำเนินนโยบายจะต้องทำแบบการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งชุมชนคือ บ้าน วัด และหน่วยงานรัฐ โดยมีขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการใช้การจัดกิจกรรมหลัก กิจกรรมเสริม บูรณาการเข้ากับหลักธรรมและหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาโดยคำนึงถึงเงื่อนไขปัจจัย คือความต้องการของผู้สูงอายุ และการสนองความต้องการของผู้สูงอายุ นำไปสู่การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา โดยยึดหลักภavana ๔ คือ กายภavana ศีลภavana จิตตภavana และปัญญาภavana เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบองค์รวม

Dissertation Title : Study of the Process of life Quality Development of Aging people According to Buddhism of Yokkrabut Sub-District, Samngow District, Tak Province

Researcher : PhrakhuSupphaphithanchantophad (Natthawat Wongkam)

Degree : Master of Art (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee
 : PhrakruSuntorndhammanithus, B.Ed., M.A., Ph.D.
 :Phramahateerawat Teerawattanametee.,B.A.,M.A., Ph.D.
 : Dr. Onanong Woowong, B.A, M.Ed, Ph.D.

Date of Graduation : March, 8, 2016

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the process of life quality development of aging people according to Buddhism 2) to study the life quality development of aging people in Yokkrabut sub-district, Samngow district, Tak province 3) to study the procedure of life quality development of aging people according to Buddhism in Yokkrabut sub-district, Samngow District, Tak Province. This research was qualitative research by studied from documentary and filed work research that used in-depth interview to 14 people who related to the process of life quality development of elder people in Yokkrabut sub-district, Samngow District, Tak Province.

The results of this research were found that

The process of life quality development of elder people according to Buddhism were found that life development in the right way that was the middle path which related to the threefold training. It had to train, therefore the learning was the training to living for the right way. The life quality development of elder people accordance to the four Bhavana were (1) Kaya-bhavana means physical development, physical training that related and support to the physical environment. 2) Sila-bhavana means moral development, Sila means the relative to the social environment. 3) Citta-bhavana means emotional development which was mind development to be beautiful in morality. 4) Panna-bhavana means wisdom

developments that were knowledge, thinking, understanding and seeing in natural reality.

Life quality development of elder people in Yokkrabut Sub-District, Samngow District, Tak province were found that there were the life quality development in accordance with of Yokkrabut Sub-District policy with implementation the various activities every aspect for getting the holistic advantage that was quality development perfectly namely; such as elder school project, merit activities, promoted to earn a living activities. However it could not to efficiency because some of activities was not proper with community context and was not conform to real want of elder people. Therefore, it had to give some of process to created Buddhist activities for holistic quality result in physical, society, mindfulness, and wisdom.

The results of the process of life quality development of elder people according to Buddhism in Yokkrabut sub-district, Samngow district, Tak Province were found that the policy process had to participated especially community, temple, and state agency which have the step of life quality development that created main activity, enhance activity, apply to Buddhist principle and Buddhist practice principle that consider to the factor were the elder want and satisfy. It bring to the activities specify to process of life quality development of elder people according to Buddhism which hold in four Bhavana as Kaya-bhavana, Sila-bhavana, Citta-bhavana and Panna-bhavana for created holistic quality development.